

Naali

Naali on Suomen uhanalaisin nisäkäs.

Naalin elinpiiriin kuuluvat pohjoisen pallonpuoliskon arktiset seudut. Naalin pituus kuonosta hännänpäähän on noin 1 metri, säkäkorkeuden ollessa 30 cm. Paino on 3-8 kg. Talvisin naali on väritykseltään kokovalkoinen ja kesäisin ruskeanharmaa. Naali pysyy lämpimänä jopa -40 asteen pakkasella paksun turkkinsa ansiosta. Naali voi saada jopa 18 poikasta, mutta huonona myyrävuotena se ei pesi lainkaan. Viimeisin varma poikuehavainto Suomessa on vuodelta 1996.

Suomessa naali on luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi. Naali oli vielä 1800-luvulla melko runsaslukuinen, mutta metsästys hävitti sen lähes kokonaan Pohjolasta 1900-luvun alkuun mennessä. Muualla pohjoisen pallonpuoliskon arktisilla seuduilla naali pärjää paremmin.

Naaleja uhkaavat nykyään erityisesti kettukannan levittäytyminen tunturialueille. Isompikokoisena ja samaa ravintoa syövä kettu on helposti syrjäyttänyt naalin asuinsijoiltaan, vallaten pesiä ja tappaen naalien poikaset. Ketun esiintymisalueen laajentumiseen on luultavasti monia syitä, jotka liittyvät paitsi ilmastoon, myös ihmisen toimintaan. Myyrä- ja sopulikantojen epävakaisuudella on ollut myös oma osuutensa naalikantojen romahtamiseen.

Tunturipöllö

Tunturipöllö on miltei kokonaan hävinnyt Suomesta ja Skandinaviasta.

Tunturipöllö on väriltään valkoinen, mutta sillä on höyhenpuvussaan vaihtelevasti harmaata ja tummanruskeaa pilkutusta. Tunturipöllön pituus on n. 53-65 cm, siipien kärkiväli n. 125-150 cm ja paino noin 1280-3000 g. Naaras on koirasta isompi.

Tunturipöllö käyttää ravinnokseen tunturisopuleita ja myyriä, joskus myös muita lintuja, sekä jäniksiä.

Suomessa tunturipöllö on luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi, vaikka koko maailman mitassa se ei sitä olekaan. Vielä 1900-luvun alussa tunturipöllö kuului Suomenkin vakituiseen pesimälajistoon, mutta katosi huvimetsästyksen ja laajamittaisen munien keruun takia 1930-luvulle mennessä. Tunturipöllö rauhoitettiin vuonna 1962.

Lohi

Lohi on Suomessa uhanalaisuusluokituksessa määritelty vaarantuneeksi, vaikka maailmanlaajuisesti lohi on elinvoimainen. Lohesta tunnetaan kaksi ekologista muotoa. Meriin vaeltavista lohikannoista käytetään nimitystä merilohi erotukseksi järvilohesta, jolla viitataan koko elämänsä sisävesissä viettäviin lohikantoihin.

Lohen kyljet ovat hopeanhoitoiset ja hajanaisesti pilkulliset, selkä on tummanharmaa ja vatsa vaalea. Aikuisella lohella pituutta on 60-110 cm ja painoa 3-30 kg. Itämeressä lohen pääasiallista ravintoa ovat silakka ja kilohaili. Poikaset syövät erilaisia selkärangattomia. Poikasten ruokavalio muuttuu 1-2 vuoden iässä, jolloin ne alkavat syödä myös mätä ja kalanpoikasia.

Lohi syntyy ja kasvaa joessa. Se kehittyy meressä kutukypsäksi ja palaa takaisin synnyinjokeensa kutemaan.

Lohta uhkaavat elinalueiden tuhoutuminen ja ylikalastus. Suomessa Saimaan järvilohikanta on äärimmäisen uhanalainen, ja Itämeren ja Jäämeren lohikannat ovat vaarantuneita.

Jo pelkästään kolmen asteen lämpeneminen vesistöissä on kaloille haitallista. Kylmän veden kalalajeista lohikalat voivat hävitä kokonaan, jos niille ei löydy riittävän viileää ja hapekasta vettä. Lämpimämpi vesi on tuhoisaa mätimunien ja poikasten selviytymiselle.

Lajitietoa, WWF Suomi